

W jaki sposób należy uczyć, żeby zainteresować i nauczyć?

Nauka nie musi być nudna

Innowacyjna edukacja to również uczenie o tym, jak porozumiewać się ze sobą

Barbara Jankowska
redakcja@polskatimes.pl

Efektywna edukacja, to znaczy edukacja dostosowana do możliwości oraz zainteresowań uczniów, pozwala w pełni wykorzystać ich potencjał i zmienia żmudną naukę w fascynującą przygodę. Uczniowie, którzy przejawiają wybitne zdolności, potrzebują szczególnej opieki nauczyciela oraz dostępu do specjalistycznej wiedzy. Uczniowie mniej zdolni potrzebują odpowiedniej motywacji. Uczniowie ambitni z ubogich środowisk potrzebują nie tylko finansowego wsparcia, lecz także odpowiedniej opieki. Rozwiązania takie nie są jeszcze standardem w polskiej edukacji, ale organizacje społeczne aktywnie działają na tym polu od lat. Fundacja PZU każdego roku przeznacza ponad 6 mln zł na wsparcie projektów edukacyjnych. Jej wieloletnia działalność została nagrodzona przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polską Agencję Prasową tytułem Popularyzator Nauki 2014.

Żadne zmiany systemowe nie byłyby jednak możliwe bez najważniejszej z grup – nauczycieli – dlatego Fundacja PZU nawiązała partnerstwo z Centrum Innowacyjnej Edukacji przy programie MENTOR. Jednym z bodźców do jego powstania były wyniki ogólnopolskich badań przeprowadzonych przez CIE wśród licealistów, które wykazały, że aż 46,7 proc. z nich spotkało na swojej drodze inspirującego nauczyciela-mentora. Idąc dalej tym tropem, organizatorzy zdecydowa-

li, aby to właśnie uczniowie – byli podopieczni – zgłaszali swoich mentorów do programu w myśl teorii, że możemy mieć w Polsce uczniów ciekawych świata i chętnych do nauki tylko wtedy, gdy ich nauczyciele będą również tego świata ciekawi. Projekt polega na zorganizowaniu cyklu warsztatów zwiększających efektywność pracy nauczycieli. Umiejętność pracy w grupie, skuteczne komunikowanie się, świadomość swoich mocnych stron oraz pobudzenie wyobraźni – to kompetencje, które nauczyciele, wzbogaceni o wiedzę z dziedziny neurodydaktyki, przełożą swoim uczniom. Uczeń – zamiast „kuć na pamięć” – ma rozumieć materiał i, tym samym, lepiej go zapamiętać.

Nauczyciele włączeni do programu uczestniczą także w interaktywnych modułach, które są prowadzone przez Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci. Długoletnie doświadczenie Funduszu na polu innowacyjnej edukacji uzupełnia warsztaty programu i pozwoli sprawdzić nauczycielom nowe umiejętności w praktyce.

Odbędą się warsztaty dla ponad stu nauczycieli z całej Polski, w tym przede wszystkim dla pedagogów z mniejszych miejscowości, a w listopadzie tego roku będzie miała miejsce konferencja, podczas której zostaną zaprezentowane efekty programu i zostanie oceniona jego skuteczność.

We wspieraniu pozytywnych zmian w polskim szkolnictwie Fundacja PZU pomaga Stowarzyszenie „Dobra Edukacja”, którego prezesem jest Katarzyna Hall, była minister edukacji narodowej. Prowadzony przez to stowarzy-

Michał Bączyk (Ostrów Mazowiecka), Paweł Czyż (Nadarzyn) – tegoroczni stypendyści Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci – projekt „Badanie zachowania pojedynczych i sprzężonych oscylatorów typu on-off na przykładzie oscylatora butelkowego”

szenie od 2013 r. Program Dobrej Edukacji ma na celu uatrakcyjnienie nauki, tak aby nie pozbawiać ucznia naturalnej ciekawości świata – rezygnuje z systemu klasowo-lekcyjnego oraz tradycyjnego oceniania i wyprowadza naukę poza mury szkoły, a także angażuje do procesu edukacji nowoczesne technologie. Prowadzone przez SDE Akademii Dobrej Edukacji tworzą środowisko, w którym uczniowie robią maksymalne postępy, ucząc się we własnym tempie i zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Co ważne, projekt jest poszerzany o coraz to nowe grupy odbiorców. Od tego roku trwają przygotowa-

nia do objęcia nim szkół podstawowych. W sierpniu 2015 r. wspólnie z Wydziałem Matematyki, Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego oraz z Wydziałem Informatyki w Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Gdańsku SDE organizuje II Konferencję Techniki Dobrej Edukacji, na którą są zaproszeni wszyscy nauczyciele, pedagodzy, badacze i pracownicy naukowci zainteresowani rozwijaniem idei dobrej edukacji oraz tworzeniem szkół przyszłości.

Fundacja PZU stawia na wieloletnią współpracę z partnerami, którzy w sposób systemowy i modelowy poprawiają jakość edu-

kacji młodych ludzi. Jednym z nich jest, wspomniany już wcześniej, Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci – organizacja wspierająca uzdolnioną młodzież. W trakcie ponad 30 lat swojej działalności Krajowy Fundusz opracował spójny model merytorycznego wsparcia rozwoju najzdolniejszych uczniów polskich szkół we wszystkich dziedzinach. W jego ramach zdolna młodzież uczestniczy w zajęciach, które są organizowane w najlepszych uniwersytetach oraz placówkach badawczych całej Polski. Wielu pracowników naukowych prowadzących zajęcia wykonuje swoją pracę jako wolontariat. Corocznie, dzięki strategicznemu partner-

stwu z Fundacją PZU, kilkuset uczniów ma możliwość wzięcia udziału w lekcjach, które odpowiadają ich uzdolnieniom. Jedną z takich osób jest Agata Karska z Inowrocławia, która – zainspirowana zajęciami – przeprowadziła własny projekt badawczy na temat gwiazd zmiennych. Jej praca została doceniona przez jury prestiżowego Konkursu Prac Młodych Naukowców UE (EUCYS 2005), które przyznało jej jedną z nagród specjalnych, czyli udział w Międzynarodowym Kongresie Astronautycznym w Hiszpanii w 2006 r. Ta wygrana była początkiem jej fantastycznej kariery naukowej, którą rozwijała podczas studiów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz w Instytucie Maxa Plancka w niemieckim Garching. Obecnie Agata pracuje we własnym zespole badawczym na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Innowacyjna edukacja według Fundacji PZU to jednak nie tylko dostosowywanie sposobu nauczania do zmian, które zachodzą w rzeczywistości – to również wprowadzanie do niej dziedzin, które z tych zmian wynikają. Edukacja ekonomiczna dzieci na etapie wczesnoszkolnym jest jedną z nich. Założenia dostarczania dzieciom wiedzy na temat oszczędzania i bezpieczeństwa są realizowane w ramach projektu „Bezpieczne wędrówki. Od groszka do złotówki” organizowanego przez Fundację Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Fundacja PZU z przekonaniem inwestuje w edukację najmłodszych, ufając, że jest ona kluczem do wyrobienia nie tylko dobrych nawyków, ale także mądrych postaw społecznych.

Fundacja VERBA pokazuje, że o niepełnosprawności można rozmawiać z dziećmi otwarcie

Jak uczyć dzieci o społecznej różnorodności?

Kształtowanie świadomości, wspieranie przemian społecznych i uczenie o potrzebie szacunku wobec osób z niepełnosprawnością – w duchu otwartości wobec osób „wyróżniających się” – to element edukacji, który jest dla Fundacji PZU szczególnie istotny

Anna Nagel
redakcja@polskatimes.pl

W chęci przełamania stereotypów, które funkcjonują w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością, Fundacja połączyła siły z Fundacją VERBA, która od trzech lat pracuje na rzecz osvajania dzieci z kwestią niepełnosprawności i uczy je tolerancji.

Z badania przeprowadzonego przez Instytut Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego

oraz Fundację VERBA wynika, że Polacy zdają sobie sprawę z konieczności rozmawiania z dziećmi na trudne tematy, w tym o niepełnosprawności. Nie zawsze wiedzą jednak, w jaki sposób przeprowadzić taką rozmowę. – Przede wszystkim chcemy uświadomić dzieciom różnorodność społeczeństwa oraz wynikającą z tego wartość. Zależy nam na tym, aby podkreślić, że

osoby niepełnosprawne zaopatrzone w odpowiedni sprzęt i pomoce mogą funkcjonować w społeczeństwie na równi z innymi jego uczestnikami – mówi Agata Battek, założycielka Fundacji VERBA.

Wśród przygotowywanych przez fundację materiałów są książeczka „Leon i jego niezwykłe spotkania”, kolorowanki, przewodnik z gramii oraz zaba-

wami, w których bohaterowie z niepełnosprawnością pojawiają się w towarzystwie postaci pełnosprawnych. Komplet jest wykorzystywany przez nauczycieli podczas realizacji projektu „Niezwykłe spotkania”. Z autorskich scenariuszy warsztatów edukacyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym korzystają także pracownicy PZU, którzy

jako wolontariusze od dwóch lat prowadzą zajęcia w przedszkolach.

Zapotrzebowanie na lekcje tolerancji wciąż rośnie: w 2013 r. wzięło w nich udział 500 przedszkolaków, a w 2014 r. – już blisko 15 tys. dzieci z kilkunastu miast i wiosek w całej Polsce, a w każdej edycji liczba zgłoszeń przekracza blisko trzykrotnie pulę miejsc.